

Fiskālās disciplīnas
padome

2023. gada II ceturkšņa makroekonomisko rādītāju monitorings

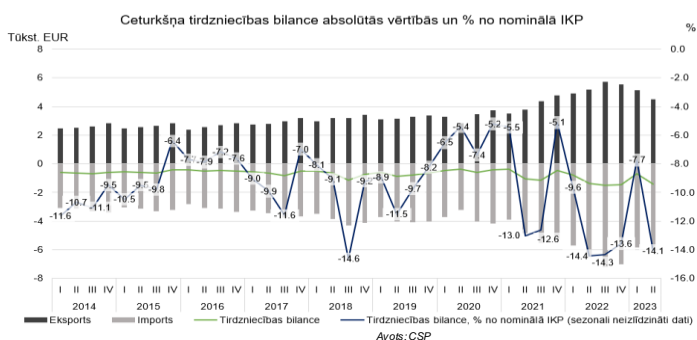
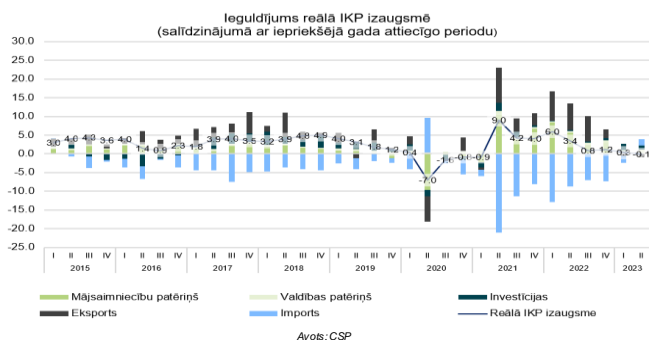
Saskaņā ar CSP publicētiem datiem, reālais IKP 2023. gada II ceturksnī bija 7,3 mljrd. eiro. Salīdzinot ar 2022. gada II ceturksni, IKP samazinājās par 0,1% (sezonāli koriģēti dati), bet salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni, samazinājums bija 0,3%. IKP pieaugums faktiskajās cenās II ceturksnī bija 6,6%, bet salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni - 0,2%. No izlietojuma aspekta, lielākais devums IKP pieaugumā II ceturksnī bija investīcijām (+1,1%), tāds pats devums bija arī valsts patēriņam, bet mājsaimniecību patēriņa devums samazinājās par 0,5% un arī eksporta devums IKP bija negatīvs (-0,9%). No ražošanas aspekta raugoties, II ceturksnī lielākie devumi IKP pieaugumā bijuši būvniecības nozarei (+15,4%) un informācijas/komunikācijas pakalpojumiem (+10,1%), kā arī mākslas, izklaides un atpūtas nozarei (+8,7%), bet būtiskākā lejupslīde vērojama apstrādes rūpniecībā (-7,9%), lauksaimniecībā (-6%) un pārējā rūpniecībā (BDE) (-5,5%).

Inflācijas kāpums II ceturksnī kļuva lēnāks, sasniedzot 11,6%, kas ir mazāk par 8 procentpunktiem (pp.), salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni. Lai gan ECB ierobežojošā monetārā politika ir sākusi iedarboties un inflācija Latvijā bremzējas diezgan strauji, vienlaikus cieš arī mājsaimniecību patēriņš. Tirdzniecības bilance, mazinoties eksporta apjomam, pasliktinājās un II cet. tās deficīts bija 14,1% no IKP.

Makroekonomiskie rādītāji (sezonāli izlīdzināti)	2021 faktiskie dati				2021	2022 faktiskie dati				2022	2023 faktiskie dati				2023	Prognoze (13.06)				2023 g. Izpilde /prognoze*
	I	II	III	IV		I	II	III	IV		I	II	III	IV		2023	2024	2025	2026	
Reālā IKP izaugsme	-0,9%	9,0%	4,2%	4,0%	4,3%	6,0%	3,4%	0,8%	1,2%	2,8%	0,3%	-0,1%	-	-	1,0%	2,5%	2,9%	2,9%	-0,9 %p.	
Nominālā IKP izaugsme	1,4%	14,8%	12,8%	14,3%	11,1%	17,7%	16,8%	16,2%	14,1%	16,2%	9,1%	6,6%	-	-	11,0%	5,5%	6,2%	5,8%	-3,1 %p.	
Inflācija (patēriņa cenas)	-0,1%	2,3%	3,8%	7,1%	3,3%	9,2%	16,4%	21,7%	21,5%	17,3%	19,6%	11,6%	-	-	10,0%	2,2%	2,5%	2,3%	+5,6 %p.	
IKP deflators	2,1%	5,1%	8,0%	10,2%	6,5%	10,8%	13,1%	15,1%	13,1%	13,1%	8,9%	6,4%	-	-	9,9%	2,9%	3,2%	2,8%	-2,3 %p.	

Avots: CSP, FDP, FM

*2023. gada FM prognoze salīdzinot ar II ceturkšņu vidējo aritmētisko; ↑ augstāk par prognozēto %punkts; ↓ zemāk par prognozēto %punkts; ! prognoze izpildās.

Ekonomiskās attīstības priekšrocības 2023. gada II ceturksnī

Būvniecības nozare atguvusies pēc ilgstošas lejupslīdes un uzrāda pieaugumu jau otro ceturksni pēc kārtas. Nozares produkcijas apjoms II cet. pieaudzis par 15,4%, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu. Pieaugumi ir visās būvniecības apakš nozarēs – ēku būvniecībā (+21,7%), specializētajos būvdarbos (+21,1%) un inženierbūvniecībā (+0,9%). Paredzamā apbūves platība II cet. pieaugusi par 3%, bet izsniegto būvatļauju skaits samazinājies par 13,6%, salīdzinot ar 2022. gada II cet. Pēc straujiem kāpumiem iepriekšējos septiņos ceturkšņos, būvniecības izmaksu pieaugums II cet. palēninājies. Šī gada II ceturksnī izmaksu pieaugums būvniecībā bija 6%.

Pakalpojumu eksports saglabā labu pieauguma tempu, II ceturksnī vidēji pieaugot pat 15,9%, bet pusgadā par 15,4%. Latvijas Bankas dati liecina, ka II ceturksnī transporta pakalpojumu eksports pieauga vidēji par 4,6%, salīdzinot ar 2022. gada II ceturksni. Ceļojumu pakalpojumu eksports augs par 3,6%, bet citu pakalpojumu eksports pieauga par 7,4%.

Reālā darba samaksa apsteigusi patēriņa cenu kāpumu un piebremzējusi algoto darbinieku pirktspējas kritumu. Šī gada 2. cet. vidējā darba samaksa kāpusi par 12%, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu. Sabiedriskā sektorā kāpums bijis par 12,2% un vidējā bruto darba samaksa sasniegusi 1549 eiro, bet privātajā sektorā kāpums bijis par 11,9% un vidējā bruto darba samaksa 1519 eiro. Neto darba samaksa gada laikā ir pieaugusi par 11,7%, pirmo reizi kopš 2021. gada IV ceturkšņa minimāli (par 0,1%) pārsniedzot patēriņa cenu pieaugumu.

Ekonomiskās attīstības ierobežojumi 2023. gada II ceturksnī

Patēriņa cenu pieauguma temps ir mazinājies tomēr mājsaimniecības joprojām cieš no dzīves dārdzības. Inflācija II ceturksnī bija 11,6%. Salīdzinājumā ar pirmo ceturksni, patēriņa cenu kāpums samazinājies gandrīz visās preču un pakalpojumu grupās, tomēr lai arī lēnāks, patēriņa cenu kāpums turpinājās tādām precēm un pakalpojumiem, kuru pieprasījuma elastība ir ierobežota. Mājokļa uzturēšanai cenas augs par 24,6%, lai gan samazinājums pret I cet. bija ievērojams (-20,4 pp.), pārtikai un bezalkoholiskiem dzērieniem cenas pieauga par 17,5% (samazinājums pret I cet. 8,4 pp.), veselības aprūpei cenas pieauga par 10% un, salīdzinot ar I cet., samazinājums ir tikai simbolisks (0,1 pp.).

Mazumtirdzniecības apgrozījums salīdzināmās cenās samazinājies pa 2,2% pret ar 2022. gada 2. ceturksni. Iedzīvotāju ierobežotā pirktspēja ir atspoguļojusies mazumtirdzniecības apgrozījuma samazinājumā, kas sācies jau šī gada 1. ceturksnī (-1,7%) un turpinājies arī otrajā ceturksnī (-2,2%). Otrajā ceturksnī, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, par 6% sarucis apgrozījums pārtikas veikalos un par 3,1% sarucis apgrozījums nepārtikas preču veikalos. Degvielas mazumtirdzniecības apgrozījums pieaudzis par 8,7%.

Rūpniecībā kopumā, t.sk. apstrādes rūpniecībā produkcijas apjoms samazinājies, kas iespaido gan eksportu, gan IKP pieaugumu. Rūpniecībā II cet. produkcijas apjoms saruka vidēji par 6,3% un lejupslīde novērojama visa pirmā pusgada laikā. Lielākais produkcijas samazinājums novērots ieguves rūpniecībā - vidēji (-20,6%). Apstrādes rūpniecības produkcijas apjoms eiro izteiksmē, salīdzinot ar iepriekšējā gada II ceturksni, samazinājies par 5,5% - tajā skaitā lielākie samazinājumi novēroti koksnes un koka izstrādājumu ražošanā (-7%), lejupslīde vērojama arī gatavo metālizstrādājumu ražošanā (-0,7%), nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanā (-0,7%), ķīmisko vielu un produktu ražošanā (-0,5%). Ļoti nelieli pieaugumi ir pārtikas ražošanā (+1,8%) un citu produktu ražošanā (+1,7%).

Preču eksporta kritumu ietekmē gan lejupslīde rūpniecībā, gan pieprasījuma mazināšanās tirdzniecības partnervalstīs. Eksporta apjoms II cet. samazinājies par 13,4%, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu. Vislielākais samazinājums ir tirdzniecībā ar ES valstīm (-11,1%), bet eksporta samazinājums uz citām valstīm (-2,8%). Eksports uz NVS valstīm bija ar minimālu pieaugumu (0,6%). Eksporta apjoms uz Igauniju, kuras īpatsvars eksportā ir 11% no eksporta kopējuma - samazinājās par 19%. Eksports uz Lietuvu, kuras īpatsvars eksportā ir 19%, samazinājās par 7,4%, savukārt eksports uz Vāciju, kuras īpatsvars ir 7% - samazinājās par 11,5%. Pieaugums bija eksportam uz Zviedriju (+5,5%) un uz Krieviju (+16%), abu valstu īpatsvars eksportā ir 6% no eksporta kopējuma.